

зберігає тіло. А отже, творчість без шкоди – це не компроміс, а прояв справжньої любові до життя.

Список використаних джерел:

1. Чи шкідливі олійні фарби? URL: <https://surl.li/nrpdnx> (дата звернення: 18.04.2025).
2. Як працювати з розчинниками безпечно? URL: <https://surl.li/kamxoo> (дата звернення: 18.04.2025).
3. Чи безпечно використовувати акрилову фарбу для відбитків рук? URL: <https://svyatvechir.grace.cx.ua/vzaiemodiya/chi-bezpechno-vikoristovuvati-akrilovu-farbu-dlya-vidbitkiv-ruk.html> (дата звернення: 18.04.2025).
4. Розчинник уайт-спірит: властивості, застосування та переваги. URL: <https://surli.cc/wdiwtm> (дата звернення: 18.04.2025).
5. Зберігання предметів мистецтва. URL: <https://surl.li/ucsmcq> (дата звернення: 18.04.2025).
6. **ТОП-5 товарів для творчості 2025 року: що обрати?** URL: <https://surli.cc/mtkegy> (дата звернення: 18.04.2025).

БЕЗПЕКА ДІТЕЙ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ярмоленко А. В.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету педагогічної і мистецької освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: к. т. н., доцент Кондель В. М.

З початком повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року робота дитячих садочків зазнала значних змін і перерв, так як Міністерство освіти та науки (лист МОН № 1/3371-22 від 06.03.2022 року) рекомендувало тимчасово призупинити освітній процес у закладах дошкільної освіти. У більшості регіонів України дитячі садочки припинили свою роботу з міркувань безпеки дітей та персоналу через активні бойові дії, обстріли та

загрозу життю. Частина закладів на більш безпечних територіях стали використовуватися як тимчасові притулки для біженців. Зі звільненням територій та стабілізацією ситуації в деяких регіонах дитячі садочки поступово відновлювали свою роботу. Проте це відбувалося нерівномірно і залежало від безпекової ситуації в кожному конкретному населеному пункті.

Питання безпеки дітей у закладах дошкільної освіти набуло особливої гостроти. Основними вимогами стали збереження життя та здоров'я вихованців і працівників під час надзвичайних ситуацій, спричинених воєнними діями.

Щоб створити безпечне середовище в дитячому садку, насамперед, потрібно виявити все, що заважає дітям, вихователям та іншим працівникам почуватися захищено, становить небезпеку або не відповідає поняттю безпеки.

Основним об'єктом, що забезпечує безпеку під час воєнних дій в закладі є укриття. Укриття в садочку – це спеціальне приміщення всередині будівлі або на території, призначене для захисту дітей та дорослих від фізичної небезпеки. Воно має бути перевірене, відповідати всім нормам, враховувати потреби малюків, а також мати все необхідне [1].

В умовах війни укриття стає частиною освітнього простору. Його організація та наповнення мають бути насамперед безпечними та зручними для дітей. Усередині бажано мати ігрові та розвивальні зони з цікавими та корисними матеріалами, що відповідають віку дітей і допомагають їм розвиватися. Це можуть бути ігри, книги, матеріали для творчості. Головне, щоб під час перебування в укритті діти могли відволіктися від тривожних думок, відчувати психологічну підтримку та займатися чимось змістовним.

Для створення безпечного освітнього простору в дитячих садках України, на мою думку, важливо звернути увагу на такі аспекти:

- *Постійна готовність до швидких дій.*

Вихователі та всі працівники мають бути завжди наготові! Це означає, що має бути обладнане укриття в закладі дошкільної освіти, розроблений чіткий план евакуації і організована система оповіщення, щоб швидко попередити про небезпеку.

- *Чіткий план дій в екстремальних ситуаціях.*

Дуже важливо, щоб усі в садочку знали, що робити в екстрених ситуаціях. Наприклад, якщо раптом зникне світло, зв'язок чи опалення. Повинен бути розроблений спільно з місцевою громадою план дій. Цей план повинен переглядатися за потреби, оновлюватися залежно від ситуації [3].

Ну і, звісно, педагоги повинні вміти допомогти собі та іншим! Тобто знати, як надати першу допомогу і як заспокоїти дитину чи дорослого. Для цього потрібні чіткі інструкції та постійні тренінги для всіх працівників, для дітей та їхніх батьків.

Особливу увагу слід приділити також й інформаційній безпеці вихованців. На відміну від дорослих, діти дошкільного віку не можуть самостійно обирати та фільтрувати інформацію. В умовах воєнного стану вони практично постійно перебувають в інформаційно-стресовому полі. Відповідно до результатів досліджень М. Лугової діти, починаючи з трьох років, можуть розуміти факт війни та інформація про кількість жертв для дошкільнят, у більшості випадків, створює ситуацію стресу. Тому обговорювати події, новини, факти, пов'язані з війною, в присутності дітей не варто.

Таким чином, інформацію слід подавати з урахуванням вікових особливостей дитини, забезпечуючи її захист від потенційно травматичного контенту. Діти дошкільного віку, безумовно, мають право знати про події, що відбуваються в їхній країні, проте на дорослих покладається відповідальність за забезпечення їх від шкідливого інформаційного впливу [2].

Не менш важливим є забезпечення належного рівня обізнаності батьків вихованців з правилами безпеки та алгоритмом дій у закладі в разі виникнення надзвичайних ситуацій. Працівники дошкільного закладу повинні ознайомити батьків з алгоритмом дій в закладі у випадку повітряної тривоги, зникнення світла, опалення тощо. Це може організувати за допомогою зустрічей, різноманітних тренінгів, семінарів тощо. Дошкільному закладу також потрібно проводити інформаційні компанії, присвячені питанням безпеки та методам ефективного подолання стресу під час кризових ситуацій, а також, за

можливості, проводити регулярні тренування та симуляції різних надзвичайних ситуацій для практичного застосування отриманих знань.

В умовах воєнного стану першочерговим завданням є забезпечення безпеки всіх учасників освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, включаючи вихованців, педагогічних працівників та батьків. Це передбачає створення комплексу умов, спрямованих на запобігання будь-яким формам шкоди, будь то фізична, емоційна, моральна чи інша. Ключовим пріоритетом є захист кожної дитини та створення сприятливого середовища для її життєдіяльності та всебічного розвитку.

Для досягнення цієї мети необхідне вміння прогнозувати потенційні небезпеки, вживати заходи для їх запобігання та оперативно реагувати на загрози, що виникають. Однак, слід підкреслити, що вирішальною передумовою забезпечення безпеки освітнього простору є припинення збройної агресії. Лише встановлення миру створить умови, за яких заклади дошкільної освіти зможуть функціонувати у безпечному середовищі, вільному від постійного страху та тривоги.

Список використаних джерел:

1. Косенчук О. Г., Стягунова О. О. Безпека освітнього простору закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2023. Вип. 1(105). С. 90–101.

2. Лугова М. С. Війна очима дітей дошкільного віку: шляхи збереження психічного здоров'я в умовах стресу. *Актуальні питання спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти* (20 жовтня 2022 р.) / за загальною редакцією проф. Бойчука Ю. Д. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. С. 111–114.

3. Дубовик Г. М. Безпека дошкільнят під час воєнного стану в дошкільному закладі навчання. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/26060/1/56.pdf> (дата звернення: 22.04.2025).